

2017
2018
JAARVERSLAG

IEDER KIND TAALS TERK

 De School
schrijver

DE SCHOOLSCHRIJVER IN CIJFERS 2017-2018

12.000 KINDEREN

zijn dit jaar taalsterker geworden met de aanpak van De Schoolschrijver. Op **68** basisscholen werkten we samen met ruim **1300** leerkrachten.

50 KINDERBOEKENSCHRIJVERS

waren actief als Schoolschrijver.

HET HALFJAARPROGRAMMA

50 basisscholen, **6** provincies, **20** gemeenten, **1.500** klassikale lessen, **150** talentenklassen en **100** activiteiten voor ouders en leerkrachten.

Gemiddeld rapportcijfer van scholen **8,5**

DE SCHOOLSCHRIJVER-MAAND NIEUW

18 basisscholen, **6** provincies, **14** gemeenten, **1.800** leerlingen. Gemiddeld rapportcijfer van **60** deelnemende leerkrachten **8,1**

DE SCHOOLSCHRIJVER ACADEMIE NIEUW

5 deelnemende organisaties, **4** provincies, **5** gemeenten. Leerkrachten en leesconsulenten beoordelen een training van de Academie gemiddeld met een **8,2**

MEDIA

400.000 televisiekijkers en radioluisteraars. **100.000** mensen in ons sociaalmedianetwerk. Meer dan **2.000.000** lezers van kranten, tijdschriften en vakbladen.

SCHOOLSCHRIJVER SCHRIJFT BOEK MET LEERLING JASON

Jason, groep 8 basisschool de Knotwilg in Amsterdam Zuidoost schrijft al sinds hij in groep 5 zit. Twee jaar geleden kwam Schoolschrijver Lydia Rood bij hem in de klas. Jason vond het prachtig, hij pakte meteen zijn pen en papier. En Lydia Rood herkende in hem een geestverwant.

Justins rivaal heet het boek dat ze samen schreven. Een echt boek. Jason leverde een paar scènes en het idee; Rood schreef het aan elkaar. Uitgeverij Leopold gaf het uit.

Bron: Het Parool 5 juni 2018, door Lorianne van Gelder

Lancering boek tijdens slotprogramma Stadsschouwburg Amsterdam

VOORWOORD

De maatschappelijke gevolgen als een kind onvoldoende taalvaardig van school gaat: het was dit jaar volop in het nieuws. In *De Staat van het Onderwijs* sloeg de Onderwijsinspectie alarm vanwege het dalende niveau van ons taalonderwijs. Ook de Raad voor Cultuur sprak in het sectoradvies, geschreven op verzoek van de minister van OCW, zijn zorgen uit over de groeiende kloof in Nederland tussen hooggeletterden en laaggeletterden.

Het nieuws maakte de urgentie van De Schoolschrijver extra voelbaar. De Schoolschrijver spande zich het afgelopen jaar in om nóg meer kinderen te kunnen laten profiteren van haar effectrijke programma's. Met het halfjaarprogramma en de lancering in november 2017 van ons modulaire aanbod - De Schoolschrijver-maand en Academie-trainingen - maakten we ruim 12.000 kinderen taalsterk.

Maar we bereikten meer. 'De Schoolschrijver is de steen die in het water wordt gegooid, met kringen die tot ver buiten de school reiken', zo omschreef auteur en ambassadeur Abdelkader Benali onze organisatie. En die kringen in het water, dat is precies waar het ons om gaat. Want een taalsterke toekomst voor ieder kind: dat is een opdracht die niet ophoudt bij de poorten van de school, het is een maatschappelijke opdracht.

De organisatie en ook de Schoolschrijvers werden dit jaar door diverse letteren- en maatschappelijke organisaties gevraagd hun expertise te delen. Zo werden we uitgenodigd deel te nemen aan de impactsessie rondom kind-ontwikkeling, georganiseerd door Prinses Laurentien en haar stichting Number 5. Schoolschrijvers schreven vele artikelen of posts over hun ervaringen. Zo vergrootten we de kringen in het water.

Die kringen werden ook gevormd door de media-aandacht die we wisten te genereren, zoals een paginagrote reportage in de Volkskrant en in NRC Handelsblad. De journalisten voerden De Schoolschrijver op als voorbeeldstellende organisatie in de lettereneducatie én vergrootten met hun publicaties de zichtbaarheid van de problematiek rondom laaggeletterdheid.

In de pagina's hierna doen we verslag van de steen en de kringen in het water. En vooral ook: hoe we die kringen konden bereiken dankzij de samenwerking met vele partners - scholen, Schoolschrijvers, bibliotheken, culturele en maatschappelijke organisaties - en dankzij onze financiers, die we zeer erkentelijk zijn voor hun steun.

Annemiek Neefjes
Directeur De Schoolschrijver

INHOUD

Voorwoord	5
De Schoolschrijver	6
Onze resultaten	10
Onze programma's	14
Het verhaal van Salma	18
Het Lab	20
Achter de schermen	23
Onze Schoolschrijvers	26
Financieel	28
Woord van het bestuur	32
Vooruitblik	35
In de media	36

DE SCHOOLSCHRIJVER

De ongelooflijke rijkdom van lezen en schrijven. Met taal ontdek je de wereld. Taal is persoonlijke ontplooiing, het vermogen tot expressie. Maar taal is meer dan dat. Taal verbindt, brengt mensen samen. Taal is het bindmiddel van onze samenleving.

Helaas blijkt dat het aantal laaggeletterden in Nederland toeneemt. Dat steeds minder kinderen lezen en het schrijven voldoende beheersen. Dat niet elk kind het genot van taal doorleeft. Het recente advies van de Raad voor Cultuur, effectenstudies en zeker ook de reacties van leerkrachten sterken ons in onze overtuiging dat De Schoolschrijver van toegevoegde waarde is voor de taalontwikkeling van kinderen in het basisonderwijs. Dat De Schoolschrijver hierin een maatschappelijke opdracht vervult. Gelukkig bereiken we ieder jaar meer kinderen en zijn we op steeds meer scholen actief. En dat is belangrijk, want ieder kind heeft het recht taalsterk te zijn.

Onze missie

De Schoolschrijver gelooft dat lezen en creatief schrijven - de kracht van verhalen - een fundamentele verandering teweegbrengen in de relatie van een kind tot zijn wereld. Door taalbegrip en talige expressie kunnen kinderen zich ontplooiën, hun kansen op school vergroten en later volwaardig aan de samenleving deelnemen.

.....

(Laag)geletterdheid

70 procent van alle kinderen in Nederland verlaat de basisschool met onvoldoende schrijfvaardigheid. Dit jaar is ook aangetoond dat ruim een derde van de leerlingen in groep 8 een leesachterstand van twee jaar heeft, zo blijkt uit *De Staat van het Onderwijs 2018*, het jaarlijkse verslag van de Onderwijsinspectie.

Laaggeletterdheid is een groeiend probleem in

Onze ambitie

De komende jaren willen we onze maatschappelijke impact vergroten door landelijke spreiding te realiseren en ons bereik te vergroten. Dat doen we door ons halfjaarprogramma voor taalzwakke scholen te continueren. Maar daarmee zijn we er niet.

Omdat wij handelen vanuit de overtuiging dat ieder kind in Nederland het recht heeft taalsterk te zijn, hebben wij in november 2017 een eerste modulair aanbod gelanceerd dat bestaat uit De Schoolschrijver Academie en De Schoolschrijver-maand. Dit aanbod is inzetbaar voor het gehele basisonderwijs en wordt aangeboden als vervolg op het halfjaarprogramma. De Schoolschrijver-maand bestaat uit drie uitgebreide en interactieve digibordlessen en één live les door een Schoolschrijver.

Met De Schoolschrijver Academie willen wij leerkrachten en andere leesbevorderaars handvatten geven om het lees- en schrijfklimaat te verbeteren. In 2020 - 2021 willen wij met het Maand-aanbod meer dan 4 procent van alle basisschoolleerlingen in Nederland bereiken: 59.000 kinderen op 370 scholen.

Ieder kind in Nederland taalsterk maken en daarmee klaar voor de toekomst.

onze samenleving. Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders ouder dan 16 jaar, 14 procent van de Nederlandse bevolking, heeft moeite met het lezen van straatnaamborden, de krant of het invullen van formulieren.

De gevolgen zijn verreikend. Taal is de sleutel tot kennis, gelijkheid in onze samenleving en kansen op de arbeidsmarkt. Mensen met een taalachterstand verdienen minder en leven ongezonder dan mensen zonder taalachterstand.

Burgerschap

Recent onderzoek van de Universiteit van Amsterdam toont aan dat taalbeheersing goed is voor de ontwikkeling van burgerschap bij leerlingen: ze ontwikkelen meer kennis over de samenleving en leren hoe ze zich er actief toe kunnen verhouden.

.....

Onze kernwaarden

In ons denken en handelen, in de verdere opbouw van de organisatie, laten wij ons leiden door de kernwaarden duurzaam, innovatief en sociaal.

Duurzaam

Blijvende impact en borging van ons aanbod.

Innovatief

Maximale aansluiting bij (digitale) ontwikkelingen in en veranderende behoeften van het basisonderwijs.

Sociaal

Inclusie is het sleutelwoord: wij richten ons op het bereiken van een zo groot mogelijke diversiteit van kinderen.

Samen

Bij onze kernwaarden hoort de overtuiging dat wij onze doelen bereiken door samen te werken. Samenwerken met leerkrachten, ouders en kinderen. Met Schoolschrijvers. Met onze partners en financiers (overheid, private partijen, bedrijfsleven, donateurs) en met belangrijke initiatieven in het maatschappelijke en cultuur-educatieve domein.

Samen creëren we een taalsterke toekomst voor ieder kind.

.....

DE SCHOOLSCHRIJVER-AANPAK

Verbeeldingskracht als aanjager van lezen en schrijven. Met het talent en de passie voor taal van onze kinderboekenschrijvers leren kinderen de onbegrensde rijkdom van taal ontdekken. Leren zij het plezier van lezen en creatief schrijven. Als bevlogen experts kunnen de auteurs als geen ander kinderen enthousiast maken voor taal.

Onze programma's staan in het hart van het onderwijs. Het is een effectrijk en onderscheidend aanbod dat een aanvulling op én een versterking van het reguliere taalcurriculum in het basisonderwijs vormt.

De combinatie van de door ons ontwikkelde programma's en de creativiteit van kinderboekenschrijvers resulteert in een unieke en bewezen effectieve aanpak.

Deze aanpak noemen wij De Schoolschrijver-aanpak.

Onze aanpak is getest en wetenschappelijk gestaafd. Om duurzaam effect te bereiken ontwikkelen wij naast modules voor in de klas, ook aanbod voor leerkrachten, onderwijsprofessionals, ouders en verzorgers.

Lees met plezier!

Kinderen die met plezier lezen, zijn beter in taal, lezen meer, scoren hoger op de Cito-eindtoets en hebben dus ook meer kansen om zich verder te ontplooiën. Toch bungelt Nederland juist als het gaat om leesplezier helemaal onderaan, zo blijkt uit de internationale ranglijst van de Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS). De oplossing is niet meer uren taallessen geven, maar de bestaande uren anders invullen.

'Kleine momenten tijdens je schoolbezoeken, waardoor je als Schoolschrijver opeens merkt: het werkt! Ik noem het: Het De Schoolschrijver-effect.'

Schoolschrijver Lida Dijkstra, halfjaarprogramma basisschool het Vogelnest, Heerenveen, Facebookpost

Boekenliefde

S. uit groep 3 komt niet in beweging. Hij houdt zijn boek stijf tegen zich aangeklemd. Opeens begint hij te huilen. 'Wat nu?' vraag ik. 'Waarom ben je zo verdrietig?' 'Ik wil dit boek niet op de tafel leggen,' snikt hij. 'Ik wil het meenemen.' 'Het is eigenlijk niet de bedoeling dat jullie nu boeken gaan lenen,' zeg ik. Hij kijkt me aan door beslagen brillenglaasjes en zegt uit de grond van zijn hart: 'Maar dit is boekenliefde.'

ANDEREN OVER DE SCHOOLSCHRIJVER

We voelen ons in onze ambitie gesterkt door de steun die wij krijgen van partners, financiers, culturele en maatschappelijke organisaties en van ouders, leerkrachten en vooral van het kind zelf. Een greep uit het afgelopen jaar.

'Onze Schoolschrijver Sanne Rooseboom was heel betrokken en enthousiast. Ze zag goed wat onze leerlingen nodig hebben. Ze heeft de kinderen ook echt bereikt, want het leesplezier en de schrijfvaardigheid zijn enorm omhooggegaan.'

Taalspecialist Kitty Rijkers, OBS De Peperklip, Schiedam

Leerkracht Eva, halfjaarprogramma basisschool op 't Hwagveld, Meerssen

'Onze Schoolschrijver Li Lefébure heeft onze kinderen geïnspireerd op een andere manier met taal en lezen bezig te zijn.'

In 2018 schreef de Raad voor Cultuur in het sectoradvies *De daad bij het woord* aan de minister van OCW over ontleding en de groeiende kloof tussen hoog- en laaggeletterden in Nederland dat 'De Schoolschrijver structurele ondersteuning verdient'.

Nominatie Astrid Lindgren Memorial Award 2018

De internationale kinderliteratuurprijs ingesteld door de Zweedse overheid - ook wel de Nobelprijs voor de Kinderliteratuur genoemd.

Hoge waardering door leerkrachten van ons aanbod, gemiddeld een 8,3.

ONZE RESULTATEN

Afgelopen schooljaar gaat niet alleen de boeken in als achtste editie van ons halfjaarprogramma; dit jaar lanceerden we ook onze allereerste De Schoolschrijver-maand (november 2017). Een interactief programma, grotendeels via het digibord, geschikt voor kinderen van zowel de middenbouw als de bovenbouw van alle basisscholen.

Daarnaast verbreedden en verdiepten we onze samenwerkingen, organiseerden we inspiratiebijeenkomsten, breidden we ons trainingsaanbod uit en ontwikkelden we een tweede De Schoolschrijver-maand (lancering september 2018).

BEREIK & SPREIDING

Afgelopen schooljaar bereikten we meer scholen en meer leerlingen. In totaal bereikten we met ons aanbod **12.000 kinderen**, een toename van **20 procent** vergeleken met vorig jaar. De Schoolschrijver was, live of via het digibord, actief. We hebben op 68 basisscholen duurzaam geïnvesteerd in kinderen en hen aantoonbaar taalsterker gemaakt.

Spreiding

Met ons halfjaarprogramma deden 10.700 kinderen op vijftig scholen mee. Dit intensieve traject is ontwikkeld voor scholen met een hoog percentage laagtaalvaardige kinderen. Vergeleken met vorig jaar zijn we meer verspreid over het land. Het aantal regio's waarin we met het halfjaarprogramma actief waren nam toe van vijf naar acht. In de provincie Zuid-Holland heeft De Schoolschrijver haar aanwezigheid flink verstevigd: naast Rotterdam, waar we vorig jaar al van start gingen, kwamen Den Haag, Zoetermeer, Leiden en Schiedam erbij. Ook in het zuiden van het land winnen we steeds meer terrein: naast uitbreiding in Noord-Brabant van het aantal scholen nam nu ook Limburg deel aan het halfjaarprogramma. Met de Maand en Academie zitten we verspreid over Nederland.

20% groei in bereik

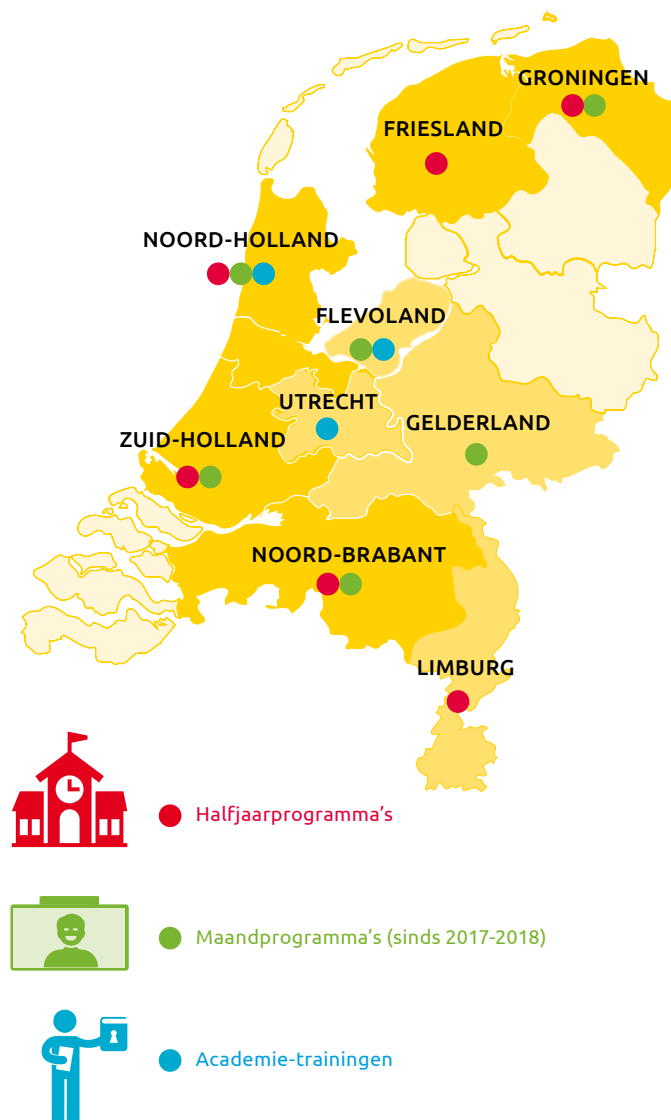
De Schoolschrijver-maand

Ons maandprogramma telde bijna 1.800 deelnemers op 18 scholen, verspreid over 6 provincies van Groningen tot Eindhoven.

De Schoolschrijver Academie

Verschillende trainingen van de Academie zijn gegeven dit jaar. Totaal hebben 75 leerkrachten van vijf organisaties gebruikgemaakt van dit professionaliseringsaanbod.

van 5 naar 8 regio's

Nieuwe Schoolschrijvers, nieuwe partners

Maar we deden meer. We verwelkomden elf nieuwe Schoolschrijvers. We zijn nieuwe samenwerkingen aangegaan, met het Kinderboekenmuseum in Den Haag, met de bibliotheek in Rotterdam en Schiedam en in Limburg vonden we een partner in Cubiss Limburg.

van 39 naar 50 Schoolschrijvers

'In groep 6 en 7 zijn in juni de DMT en de AVI afgenomen en in beide groepen zijn de resultaten enorm gestegen. In die groepen wordt er meer spontaan gelezen door de kinderen dan voorheen.'

Leerkracht Netty, basisschool Tweelingen, Eindhoven

van 4 naar 7 partners

WAARDERING

Onze effecten laten we meten in harde cijfers, hiertoe worden onafhankelijke effectmetingen uitgevoerd. Daarnaast meten wij de waardering van de leerkrachten met mondelinge en schriftelijke evaluaties.

'Onze eerste ervaring met Schoolschrijvers op Schiedamse scholen is positief, ze hebben echt iets in beweging gezet bij leerkrachten en kinderen. We zien dat het halfjaarprogramma een goede aanvulling is op het programma dat de Bibliotheek Schiedam uitvoert, in het kader van de Bibliotheek op school.'

Directeur-bestuurder Theo Schilthuizen
Bibliotheek Schiedam

Onderzoek

Al sinds de oprichting laten wij onafhankelijk onderzoek uitvoeren. Centrale vraag hierbij is telkens welk daadwerkelijk effect onze aanpak heeft op het schrijf- en leesniveau van basisschoolkinderen. De uitkomsten van deze onderzoeken bevestigen iedere keer weer de impact van onze programma's. Zo werd in 2017 De Schoolschrijver in een onderzoek van Stichting Lezen als voorbeeld opgevoerd voor geïntegreerd lees- en schrijfonderwijs. In een onderzoek uit 2016 (Oberon, in opdracht van Stichting Lezen) staat dat leerlingen door De Schoolschrijver tot andere boekkeuzes komen en dat ze een andere houding ten opzichte van lezen aannemen, namelijk 'meer vanuit eigen interesse, dan omdat het moet'.

In een studie uit 2014 van Centrum Brein & Leren (Vrije Universiteit) staat dat 91 procent van de in het onderzoek ondervraagde leerkrachten constateerde dat hun leerlingen vooruit zijn gegaan in stellen en meer plezier kregen in schrijven.

Uit een kwantitatief onderzoek van Cubiss (in opdracht van Stichting Lezen) uit 2012 bleek dat de gemiddelde leestijd van leerlingen met bijna 40 procent toenam. Niet onbelangrijk: de leesbeleving nam significant toe. Leerlingen laten zich meer meevoeren door een boek en leven zich meer in een verhaal in.

Uitkomsten van een participierend onderzoek van het lectoraat iPabo Amsterdam ten slotte bevestigden ons beeld dat De Schoolschrijver van positieve invloed is op de taalvaardigheid van kinderen.

EEN MOOI RESULTAAT!

De achtste editie van het halfjaarprogramma van De Schoolschrijver krijgt van de deelnemende scholen gemiddeld een **8,5** als rapportcijfer. Dit mooie resultaat blijkt uit de digitale evaluatie die we in juni 2018, na afloop van deze editie, hielden onder de vijftig deelnemende basisscholen. Bijna 90 procent van de leerkrachten is tevreden over de aandacht die we besteedden aan lezen en maar liefst 95 procent was tevreden over de aandacht die we aan schrijven besteedden. Het lukt ons ieder jaar om het eindoordeel weer wat hoger te krijgen, een bevestiging dat we de kwaliteit weten vast te houden én te verbeteren.

De deelnemende scholen zijn niet alleen tevreden na afloop van het programma, ze zijn ook zeer loyaal aan De Schoolschrijver: op de vraag of respondenten De Schoolschrijver uit zichzelf zouden aanbevelen bij andere scholen krijgen we een **8,7**.

Gelukkig landt het nieuwe maandprogramma ook goed. Maar liefst 97 procent van de leerkrachten geeft aan dat het programma uitstekend aansluit bij de belevingswereld van hun leerlingen en zij beoordeelden ons gemiddeld met een **8,1**. De trainingen van onze Academie kregen gemiddeld een **8,2**. Een mooi resultaat! Toch zijn we er nog niet helemaal. We blijven, op basis van feedback van de scholen, de Maand en Academie verbeteren. Als die beoordeling hetzelfde verloopt als dat van het halfjaarprogramma - binnen een aantal jaren naar een gemiddelde waardering van een 8,5 - zijn we pas echt tevreden!

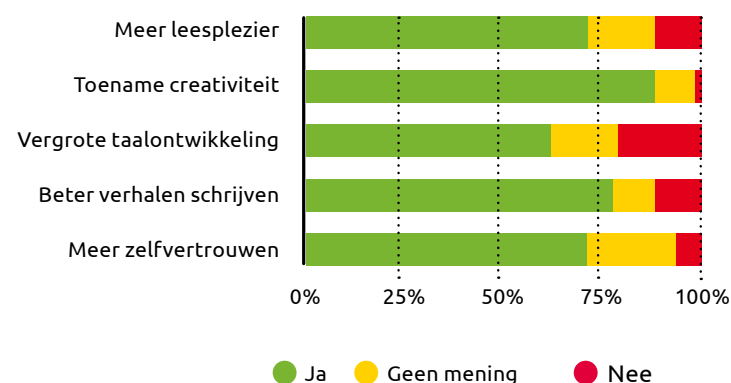
Borging

Dat De Schoolschrijver-aanpak beklijft, blijkt uit de scores in de evaluatie. Bijna 95 procent van de respondenten geeft aan ook buiten de komst van de Schoolschrijver aandacht te geven aan het programma. Leerkrachten leren dus gedurende het traject om zelf met De Schoolschrijver-aanpak aan de slag te gaan. Hiermee gebruiken zij onze aanpak om hun taaldoelen te realiseren. Borging in het curriculum wordt hiermee bewerkstelligd.

De positieve resultaten bij leerlingen zien leerkrachten op diverse gebieden, van beter schrijven tot en met het zelfvertrouwen, toenemen.

Onze aanpak werkt!

Uit onze landelijke eindevaluatie van het halfjaarprogramma, met een respons van 88,8 procent van de deelnemende scholen, blijkt het werkelijke resultaat: de opbrengsten. Wat hebben de leerlingen daadwerkelijk geleerd en meegekregen van De Schoolschrijver?

HOOGTEPUNTEN

- Lancering eerste De Schoolschrijver-maand november 2017
- Landelijke aftrap achtste editie halfjaarprogramma met Erik van Muiswinkel in aanwezigheid van RTV Noord-Holland
- Diverse bezoeken van lokale en provinciale bestuurders aan het halfjaarprogramma
- Lancering boek Lydia Rood & Schoolschrijver-leerling uit Amsterdam Zuidoost
- Regionale en landelijke persaandacht
- Eerste inspiratiebijeenkomsten voor de scholing *Creatief schrijven* - ontwikkeld in opdracht van Stichting Lezen / Kunst van lezen samen met schrijfexpert Mariet Lems voor leescoördinatoren in het basisonderwijs en leesconsulenten van bibliotheken

Directeur Aad Meinderts van het Kinderboekenmuseum (nieuwe partner) bedankt alle kinderen en Schoolschrijvers tijdens het slotprogramma van de deelnemende scholen in regio Den Haag.

Ontbijtsessie voor onze relaties in de Ajaxfoyer voorafgaand aan het landelijke slot van het halfjaarprogramma in de Stadsschouwburg Amsterdam.

Commissaris van de Koning aanwezig bij het feestelijke afscheid van Schoolschrijvers-duo Dolf Verroen en Mindert Wijnstra op de Teake Jan Roordaschool, Wytgaard (Friesland).

ONZE PROGRAMMA'S

Vanaf de oprichting in 2010 bieden wij scholen met een hoog percentage taalzwakke leerlingen het halfjaarprogramma aan. Sinds dit jaar bieden we daarnaast het maandprogramma aan en de Academie. Dit modulaire aanbod is flexibel in te zetten gedurende het schooljaar.

HALFJAARPROGRAMMA

Het halfjaarprogramma is een interventie waarbij De Schoolschrijver zich een half schooljaar verbindt aan een basisschool met een hoog percentage kinderen met een taalachterstand. Het omvat een programma voor leerlingen, ouders en leerkrachten. We gaan schoolbreed aan het werk om lezen, schrijven en taal structureel bij kinderen te verbeteren. Het halfjaarprogramma zetten we in op vijftig basisscholen. Iedere school heeft zijn eigen Schoolschrijver. Het programma start in de derde week van januari en bestaat uit vier onderdelen:

Super trotse Schoolschrijver!

'De kinderen maakten tijdens mijn les een rapsong over pesten. Het werd een geweldig goede tekst die ze al rappend voordroegen. Echt enorm knap om heftige emoties op een positieve manier om te buigen. De tekst had een hoog niveau en was ritmisch heel sterk. Super trots!'

Schoolschrijver Charlotte Doornhein, openbare basisschool de Knotwilg, Amsterdam Zuidoost

1. De Schoolschrijver in de klas

De Schoolschrijver komt wekelijks op school en werkt klassikaal een half schooljaar samen met alle kinderen van drie klassen. Daarnaast bezoekt de Schoolschrijver in deze periode de kinderen van andere klassen en betreft hen op andere manieren bij De Schoolschrijver, bijvoorbeeld via een 'spreekuur'.

2. Koffiekamer

Het schoolteam krijgt van de eigen Schoolschrijver een workshop met praktische tips om creativiteit en verbeelding in hun eigen lessen in te zetten.

3. Oudersalon

De Schoolschrijver organiseert samen met de school activiteiten voor de ouders om hun betrokkenheid bij de taalopvoeding van hun kinderen te vergroten.

4. Talentenklas

In de Talentenklas krijgt een deel van de leerlingen na afronding van de klassikale lessen een extra cursus creatief schrijven.

'Op de Oudersalon droeg een aantal kinderen gedichten en acroniemen voor. Toen was het de beurt aan de ouders om een acroniem van hun naam te maken. Voor thuis heb ik opdrachten en taalspelletjes meegegeven.'

Schoolschrijver Li Lefébure, basisschool op 't Hwagveld, Meerssen

'De slotdag is een meerwaarde van het traject, omdat talenten gezien worden op het podium, het afscheid een feestelijk en officieel tintje krijgt en de kinderen in een prachtig gebouw aanwezig zijn.'

Leerkracht Nikita, Openbare Daltonschool De Kleine Kapitein, Amsterdam-Oost

Koffiekamer 'De opdrachten creatief schrijven sloegen bijzonder goed aan. Ik liet de docenten een krantenartikel vertalen naar een fantasieverhaal. Ik kreeg te horen dat ze het heel fijn vonden zelf ook even 'aan de slag te gaan'.'

Schoolschrijver Linda de Haan, PCBS de Claercamp, Gerkesklooster-Stroobos

Leerling tegen Schoolschrijver Maranke Rinck, CBS Mozaïek, Rotterdam

'Ik heb nu drie schriften thuis. De ene is mijn dagboek, de tweede gaat over jou en de derde is mijn verhalenschrift. Je zei dat ik alles wat ik maar wilde op kan schrijven. Dat doe ik dus. Ik ben ook een schrijver.'

Officiële beëdiging

Op De Indische Buurt school (voorheen JP Coenschool) in Amsterdam werd kinderboekenschrijver Fiona Rempt officieel als Schoolschrijver beëdigd. Ze werd feestelijk ontvangen door alle leerlingen, ouders en leerkrachten van de school. Samen met cabaretier Erik van Muiswinkel die hier de rol van presentator had, las ze het boek *De Beer die geen Beer was* voor. Daarna volgde een interview met vragen van de kinderen en het omhangen van de enige echte De Schoolschrijver-sjerp.

Start & slot: een feestje

De school start het halfjaarprogramma traditiegetrouw met een 'officieel' onthaal van hun eigen Schoolschrijver. Met het Slotprogramma, buiten of binnen de school, sluit de school het traject af. Zowel start als slot worden samen met leerlingen, ouders en leerkrachten feestelijk gevierd. Regelmatig in aanwezigheid van een lokale of regionale bestuurder.

Niet stilzitten!

Op vrijdag 1 juni vond in de Stadsschouwburg Amsterdam het slot plaats van alle 16 deelnemende Amsterdamse basisscholen. Tijdens het voorprogramma ontmoetten de kinderen voor de laatste keer 'hun' Schoolschrijver. De invulling hiervan was heel divers. De ene schrijver deed een toneelstukje, de ander liet de resultaten uit de Talentenklassen horen en weer een ander liet de kinderen ter plekke nog verhalen verzinnen.

Na dit voorprogramma werden de leerlingen naar de Grote Zaal begeleid. Daar konden ze genieten van de voorstelling *Pokon* van dansgroep De Dansers. In deze voorstelling speelde fantasie de hoofdrol. Kinderen konden niet, en hoefden niet, stil te blijven zitten op hun stoel.

Ouderbetrokkenheid

Ouders spelen een grote rol in de lees- en taalontwikkeling van kinderen. Door ook thuis het plezier van lezen en schrijven mee te geven, kan een kind optimaal taalsterk worden. We richten ons met de programma's daarom niet alleen op kinderen en leerkrachten, maar ook op de ouders.

Een manier om hen te betrekken bij het halfjaarprogramma is de Oudersalon, een bijeenkomst met

ouders en de Schoolschrijver. Daarnaast worden zij uitgenodigd voor de feestelijke start en afsluiting van het halfjaarprogramma.

Uit onze evaluatie blijkt dat we op ruim driekwart van de scholen voor de ouders en voor de school een passende manier hebben hen te betrekken bij onze programma's.

Impressie van een De Schoolschrijver-les

De Schrijfwandeling Als alle adressen verzameld en enveloppen dichtgeplakt zijn, kunnen brieven eindelijk op de bus. Brieven voor nabije omgeving gaan 'rechts' en brieven naar België & Bonaire gaan 'links' bij overige postcodes. Aansluitend een schrijfwandeling door de regen, niet praktisch :) wel koud, nat en inspirerend. Oplettende leerlingen zien ijs in het kanaal en roomijs op het dashboard. Toen het echt even te hard regende hebben we in de kapperszaak geluisterd naar het geluid van tondeuse en schaar. Geen dag hetzelfde, heerlijk! #deschoolschrijver
Schoolschrijver Linda de Haan, halfjaarprogramma PCBS de Claercamp, Gerkesklooster-Stroobos - Facebookpost

Positieve werking Oudersalon

'Iedere Schoolschrijver benadert op een heel eigen manier de ouders en je ziet hoe hij/zij ter plekke contact maakt, bijvoorbeeld door het delen van eigen ervaringen. Dit heeft een positieve werking, het maakt de bijeenkomst laagdrempelig. Ouders reageren tijdens de Oudersalon open en makkelijker. De unieke benadering van een Schoolschrijver brengt het belang van lezen en taalbevordering op eigen wijze onder de aandacht bij de ouders.'

Dr. Natascha Notten - *Assistant Professor*, doet onderzoek naar ouderbetrokkenheid en De Schoolschrijver *afdeling Sociologie, Radboud Universiteit*

'We hebben drie lessen gevuld met 'Oorlog en vrede'. Ouders en grootouders werden uitgenodigd voor een speciaal avondprogramma waarin de kinderen presenteerden wat ze hadden gemaakt. Onze 90-jarige dorpsgenoot Aaltje van der Woude beantwoordde de vragen van de kinderen over de Tweede Wereldoorlog. Het was een fijne, waardevolle bijeenkomst.'

Schoolschrijver Janny van der Molen, CBS De Pream, De Knipe

DE SCHOOLSCHRIJVER-MAAND

Alle basisscholen in Nederland

In november 2017 hebben we een grote stap gezet. We lanceerden landelijk de Schoolschrijver-maand *Schrijfgeheimen*. De Maand is voor alle basisscholen in Nederland gemaakt. De nadruk ligt op ontdekking en verdieping. Zo kunnen we ons bereik significant vergroten. Ieder kind taalsterk!

Het aanbod is gericht op basisscholen zonder taalachterstand. Scholen die reeds hebben deelgenomen aan het halfjaarprogramma kunnen doorstromen naar de Maand. Het programma kan op ieder moment van het schooljaar worden ingezet voor kinderen in de midden- en bovenbouw (groep 4 t/m 8).

Opbouw

De Schoolschrijver-maand bestaat uit vier interactieve lessen. Iedere les is een andere schrijver aan het woord. De kinderboekenschrijver neemt de klas mee in de diverse aspecten van creatief schrijven en lezen, stelt de klas vragen en leest voor uit eigen boeken en die van collega's. Dat gebeurt in de eerste drie lessen via het digibord; in de vierde les met een live-bezoek van een schrijver.

Vliegende start

In de periode november 2017 - juni 2018 volgden 1.800 leerlingen op achttien basisscholen het nieuwe maandprogramma. 97 procent van de leerkrachten vond dat aansprekend en 75 procent van de leerkrachten geeft aan onderdelen uit de reguliere lessen te kunnen laten vallen dankzij het programma van De Schoolschrijver-maand. En tot slot heeft 40 procent van de deelnemende scholen een evenement georganiseerd rondom De Schoolschrijver-maand. Het eerste jaar van ons nieuwe aanbod was kortom een vliegende start.

Enthousiaste schrijvers en lezers

Het doel van De Schoolschrijver is kinderen taalsterk maken. Dit doen we door hun lees- en schrijfplezier te vergroten. Uit de vele positieve reacties van de leerkrachten komt naar voren dat ook bij het maandprogramma de passie voor taal van

De Schoolschrijver kinderen inspireert zelf te lezen en te schrijven. Met wat ze tijdens de Maand leren, gaan ze aan de slag. Al snel schrijven ze hun eigen verhalen en lezen vol enthousiasme.

'Goed (digitaal) lesmateriaal, kinderen worden tot vertellen, schrijven en lezen uitgedaagd. Ook na de lessen en het bezoek van de Schoolschrijver hoor je en zie je terug wat ze hebben geleerd/ onthouden.'

Leerkracht Jeanette, Montessorischool Boven 't IJ, Amsterdam-Noord

DE SCHOOLSCHRIJVER ACADEMIE

Ervaren Schoolschrijvers weten als geen ander hoe je van leerlingen enthousiaste lezers en schrijvers maakt. Die kennis dragen ze graag over. Tijdens een van de trainingen van De Schoolschrijver Academie krijgen leerkrachten en andere taalbevorderaars training in creatief schrijven, het vergroten van leesmotivatie en het stimuleren van taalplezier. De trainingen hebben wij in samenwerking met een aantal Schoolschrijvers ontwikkeld.

'De training maakt iets wakker in jezelf wat je energie geeft en je vrolijk maakt. Je krijgt meteen zin om de opdrachten in je eigen klas toe te passen.'

Leerkracht Tessa over de training *Verbeelding als inspiratie om te schrijven* door Schoolschrijver Anna van Praag, Openbare Daltonschool De Kleine Kapitein, Amsterdam-Oost

HET VERHAAL VAN SALMA

Salma zit in groep 6 van De Vier Windstreken in Amsterdam-Noord. Dankzij De Schoolschrijver is zij een echte verhalenverteller geworden, vinden meester Douwe en Manon Sikkel, die als Schoolschrijver aan deze school verbonden was.

'Ik wist niet dat ik het kon'

*'Vroeger las ik alleen een boek als het moest, nu lees ik omdat ik het leuk vind. Met Manon hebben we in de klas verhalen geschreven. Ik wist niet dat ik dat kon, een heel verhaal schrijven. Ik schrijf nu ook gedichten. Later wil ik chirurg of tandarts worden. Dan is het belangrijk dat je goed bent in taal, anders kom je er nooit achter wat de patiënt precies heeft. Mijn lievelingsboek van Manon is **De niet zo enge buurman**. Het is heel speciaal als juist zij eruit voorleest.'*

Leerling Salma

'Vorig jaar was Salma niet zo'n schrijver. Als ze een schrijfpdracht kreeg, dan kwam ze maar niet op gang. Nu weet ze meteen wat ze doen moet: zich concentreren en haar fantasie aanzetten. Ook bij andere leerlingen heeft Manon iets in gang gezet. Ik heb kinderen nooit zo ingespannen zien schrijven en met zo veel plezier zien lezen. Pas hield een jongen in de klas demonstratief zijn oren dicht toen ik in een nieuw voorleesboek wilde beginnen. Hij wilde het liever zélf lezen.'

Leerkracht Douwe Koop

'Niet ieder kind kan al foutloos schrijven, maar elk kind kan verhalen vertellen. Als je klasgenoten dan ademloos zitten te luisteren naar jouw verhaal, of erom moet lachen, dan is dat enorm goed voor je zelfvertrouwen. Net als samen een verhaal schrijven, ieder een stukje. Elke bijdrage, al is het maar een kort zinnetje dat tot een plotwending leidt, is er eentje om trots op te zijn. Ik leer de kinderen hun verbeelding te gebruiken bij het schrijven van een verhaal. Zet in je hoofd de film aan en beschrijf wat je ziet en hoort.'

Schoolschrijver Manon Sikkel

HET LAB

PRODUCTONTWIKKELING & ONDERZOEK

In ons Lab bedenken wij nieuwe concepten en ontwikkelen modulair aanbod: maandprogramma's en Academie-trainingen die gedurende het jaar flexibel afgenomen kunnen worden. We onderzoeken kansen, testen met pilots en verbeteren daar waar nodig. We passen de laatste onderwijskundige kennis toe en integreren de uitkomsten van onze evaluaties en panelbijeenkomsten in onze programma's en materialen.

In het Lab werken een concept- en programma-ontwikkelaar, een onderwijskundige, een filmmaker, een animator en onze Schoolschrijvers nauw met elkaar samen. Regelmatig schuiven leerkrachten en leerlingen aan om mee te kijken en mee te denken.

.....

Innovatieve samenwerkingen

Binnen ons Lab werken we graag samen met partijen die meedenken over innovatieve programma-ontwikkeling. Dit jaar hadden we een samenwerking met de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht (HKU).

Vijf derdejaars studenten onderzochten voor ons nieuwe, digitale manieren om met speelsheid en interactie leesplezier en verhalen schrijven dichterbij de leefwereld van kinderen te brengen. Zij maakten verschillende typen video's en animaties, waarmee we nieuwe inspiratie hebben opgedaan voor toekomstige programma's.

HET PLATFORM

De maandprogramma's plaatsen we in een online omgeving (Moodle), ons platform. Voor de hosting en het beheer van het platform werken we samen met UP Learning. De interactieve digibordlessen van de Maand ontwikkelen we in de auteursstool Articulate Storyline. Met deze tool ontwikkelen we digibordlessen die aansluiten bij de belevingswereld van het kind.

Leerkracht-omgeving

De online omgeving hebben we het afgelopen jaar volledig ingericht met een leerkracht-omgeving; de leerkracht kan zich hier makkelijk en snel voorbereiden op de digibordlessen met een compacte handleiding en werkbladen voor de leerlingen. Na afloop worden hier de digitale evaluaties door de leerkracht ingevuld. Gedurende het jaar blijven wij de leerkracht-omgeving verbeteren.

Interactieve digibordlessen

De maandprogramma's zijn *blended* opgezet. In iedere digibordles staat een andere Schoolschrijver in interactie met de kinderen. Deze digitale aanwezigheid van de auteur wordt als echt en dichtbij ervaren. Dat werkt motiverend voor de kinderen. Zij gaan na een digibordles aan de slag met de schrijf- en leesopdrachten van de schrijver. De leerkracht heeft een actieve rol in het begeleiden van deze opdrachten.

Schrijfkamertje

Het afgelopen jaar hebben we de mogelijkheid van een 'Schrijfkamertje' - een gepersonaliseerde online leeromgeving voor kinderen - verder onderzocht. Zo is er onderzoek verricht naar bestaande apps en online lees- en schrijfprogramma's voor kinderen (onder andere WriteReader). Ook hebben we geïnventariseerd met welke partijen we samen kunnen werken. Komend schooljaar vervolgen we onze research om daarmee een programma van eisen en een verdienmodel op te stellen.

Toekomstproof

De Moodle-omgeving is niet alleen functioneel voor onze gebruikers, maar biedt ook de ruimte voor automatisering van onze bedrijfsprocessen en voor groei en doorontwikkeling van ons aanbod. Denk hierbij aan het ophalen van gebruikersinformatie ten behoeve van verbetering, maar ook aan het uitbouwen van het aanbod voor leerlingen (het Schrijfkamertje) en leerkrachten (Academie).

Het platform draagt bij aan het bereiken van een belangrijk strategisch doel van De Schoolschrijver: onze programma's voor de korte en lange termijn bereikbaar en aansprekend maken voor zo veel mogelijk kinderen in Nederland.

PRODUCTONTWIKKELING

Nieuwe Maand - Van kop tot staart

De evaluaties van de eerste De Schoolschrijver-maand *Schrijfgeheimen* zijn meegenomen in de ontwikkeling van een nieuw maandprogramma. Daarnaast wilden we gehoor geven aan het verzoek van scholen met een kleiner budget om een Maand voor een lagere prijs aan te bieden. In het najaar van 2017 ontwikkelden we daarom een nieuw concept: een compleet digitale Maand met vier digibordlessen en nieuwe Schoolschrijvers onder wie Mirjam Oldenhave en Simon van der Geest. Dit programma, *Van kop tot staart*, is vanaf september 2018 voor alle basisscholen beschikbaar.

De Academie

Ons aanbod hebben we dit jaar uitgebreid van drie naar zeven trainingen (november 2017). Deze hebben we samen met Schoolschrijvers ontwikkeld. Daarnaast ontwikkelde het Lab dit voorjaar in opdracht van Stichting Lezen en samen met schrijfexpert Mariet Lems een scholing Creatief schrijven. Deze vierdaagse scholing is gericht op leescoördinatoren in het basisonderwijs en leesconsulenten van bibliotheken. Najaar 2018 tot

voorjaar 2019 wordt het in de vorm van een pilot in twee regio's gegeven, gecoördineerd door de twee provinciale ondersteuningsinstellingen voor bibliotheken: Cubiss en Rijnbrink.

Pilot ouderbetrokkenheid en De Schoolschrijver-maand

Schooljaar 2017 - 2018 zetten we, samen met de provinciale bibliotheek Groningen (Biblionet), een pilot De Schoolschrijver-maand en ouderbetrokkenheid op vijf Groningse basisscholen uit. Deze pilot werd door Stichting Lezen gefinancierd met *Tel mee met Taal-gelden*. We ontwikkelden aanvullende materialen om ook de thuisomgeving bij de Maand te betrekken. Op deze manier zijn meer ouders betrokken geraakt bij de taalontwikkeling van hun kind, zo blijkt uit de evaluaties na afloop van de pilot. Daarom zijn aanvullingen voortaan standaard opgenomen in de nieuwe maandprogramma's.

Filmopname voor de nieuwe Maand met Schoolschrijver Pieter Koolwijk

ACHTER DE SCHERMEN

Wij werken achter de schermen met een team van bevlogen medewerkers, partners, vrijwilligers en stagiairs. Wij trainen en begeleiden de Schoolschrijvers, ontwikkelen nieuw aanbod, monitoren en evalueren onze activiteiten en zoeken nieuwe verbindingen met scholen, partners en financiers. Ons bestuur heeft een controlerende en adviserende rol.

'Wij vinden het geweldig om als partner van De Schoolschrijver dit avontuurlijke taaltraject nu ook in Leiden, Zoetermeer en Den Haag mogelijk te maken. Het Kinderboekenmuseum staat voor leesbevordering en het op speelse wijze stimuleren van de eigen talenten en creativiteit, en De Schoolschrijver sluit daar perfect bij aan.'

Adjunct-directeur Ingrid Verkiel,
Kinderboeken- & Literatuurmuseum, Den Haag

PERSONEEL & ORGANISATIE

Team

De Schoolschrijver groeit. We zijn actief in meer regio's, aanwezig op meer scholen en hebben een groter team van Schoolschrijvers. Met het modulaire aanbod willen we ons bereik en daarmee onze maatschappelijke impact de komende jaren significant vergroten.

Om deze groeiambitie te verwezenlijken hebben we dit jaar opnieuw geïnvesteerd in een uitbreiding van het team en in uren en expertises. Bij deze groei en verdere professionalisering horen ook vaste arbeidsovereenkomsten. Op die manier creëren we een stabiele basis. Stichting De Schoolschrijver heeft nu drie medewerkers in loondienst, samen 2,6 fte, van wie twee op basis van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

De organisatie bestaat verder uit een flexibele schil van zzp'ers, samen 4,5 fte (2017: 3,2 fte). Een aantal

was bij De Schoolschrijver betrokken ten behoeve van het modulaire aanbod: voor conceptontwikkeling en het opzetten van een marketing- en communicatiestrategie. Een aantal freelancers ondersteunt ons al langer, onder meer in het coördineren van de programma-activiteiten, de werving van auteurs en scholen en het onderhouden van contacten met regionale partnerorganisaties. Naast een freelance senior fondsenwerver hadden we dit jaar een trainee fondsenwerving die op maat van onze organisatie werd opgeleid.

Stagiairs & vrijwilligers

Wij vinden het belangrijk om met stagiairs en vrijwilligers te werken. Gedurende het jaar versterken een vaste vrijwilliger en stagiairs ons team, dit jaar van de VU, de UvA en de RUG. Tijdens het slotevenement van het halfjaarprogramma in de Stadsschouwburg werken we met een team van vrijwilligers.

Marketing - Communicatie - Sales

Hoe hebben we De Schoolschrijver-maand en de Academie onder de aandacht gebracht? Onze marketingstrategie was gericht op het versterken van onze marktpositie. De focus lag daarom op het vergroten van de landelijke merkbekendheid, ook buiten de regio's waar het halfjaarprogramma al jaren plaatsvindt. Daarnaast moesten we De Schoolschrijver met dit nieuwe aanbod positioneren en 'het merk' De Schoolschrijver laden: we zijn er niet alleen voor taalzwakke scholen maar voor alle scholen die lees- en schrijfplezier willen vergroten en verankeren. De Schoolschrijver is dé expert op het gebied van creatieve en effectrijke (geïntegreerde) lees- en schrijfprogramma's.

Met veel landelijke media-aandacht en het activeren van onze lokale en regionale partners is het gelukt om in de periode november 2017 - juni 2018

een mooi bereik te realiseren. Achttien scholen gingen afgelopen schooljaar aan de slag met De Schoolschrijver-maand en vijf Academie-trainingen zijn afgenomen door onderwijsprofessionals. Door nog eens 21 scholen en bibliotheken werden programma's besteld voor schooljaar 2018 - 2019.

Automatisering

In de verdere professionalisering van onze organisatie hoort ook automatisering. Vanuit het platform zijn koppelingen gemaakt naar ons CRM-systeem en ons facturatieprogramma, zodat bedrijfsprocessen efficiënter verlopen. Komend jaar zetten we volgende automatiseringsstappen. Hiermee maken we de registratie rondom onze maandprogramma's efficiënter, van de aanmelding van een school tot het automatisch klaarzetten van de juiste programma's voor die school.

Posters halfjaarprogramma van iedere Schoolschrijver voor scholen en partners

Werving brochure voor het modulaire aanbod 2017 - 2018

TRAINING & WORKSHOPS VOOR ONZE SCHOOLSCHRIJVERS

Onze Schoolschrijvers werken in het hart van het onderwijs. Zij zijn professionals die we graag een aantal kneepjes leren, zoals van didactiek, lesopbouw en partnering met de leerkracht. Daarom bieden wij de auteurs ieder jaar trainingen en workshops. We hebben twee trainingen en een intranet-omgeving ontwikkeld die de auteurs opleiden tot Schoolschrijver. Daarnaast is er een buddy-systeem: ervaren Schoolschrijvers koppelen we aan nieuwe Schoolschrijvers. Op deze wijze vindt een optimale vorm van kennisdeling plaats.

Trainingen voor Schoolschrijvers

In november vond de basistraining voor de elf nieuwe Schoolschrijvers plaats. De 'nieuwelingen' kregen van Anke Kranendonk *best practices* en praktische informatie over het reilen en zeilen van het Schoolschrijverschap. Daarnaast kregen ze een training van Lodewijk Ouwers, docent Willem de Kooning Academy (WdKA). Zijn expertise ligt op het snijvlak van kunst en onderwijs; voor de WdKA ontwikkelde hij een programma 'didactiek en creativiteitsontwikkeling' dat hij daar nu doceert. Doel van de training is dat de schrijvers een brug kunnen slaan tussen henzelf als kunstenaar en het onderwijs.

In december vindt steevast de algemene trainingsdag plaats met diverse workshops. Deze training is verdiepend en bedoeld voor alle Schoolschrijvers. Gedurende het jaar kunnen de schrijvers met elkaar via intranet ervaringen en kennis delen.

Tijdens de jaarlijkse evaluatie met de schrijvers in juni wordt niet alleen teruggeblikt, maar met workshops ook geïnvesteerd in verdere professionalisering en verbetering van ons aanbod.

'We hebben enorm veel opgestoken van het samenzijn en vonden de verschillende sprekers inspirerend. Dat geeft vertrouwen voor ons eerste Schoolschrijver-schap!'

Schoolschrijvers-duo Marie-Louise en Mark Sekrève

ONZE SCHOOLSCHRIJVERS

HALFJAARPROGRAMMA 2017 - 2018

Vooraan v.l.n.r.: Mark Sekrève, Marie-Louise Sekrève, Dolf Verroen, Fiona Rempt, Aby Hartog, Lida Dijkstra, Janny van der Molen, Mindert Wijnstra, Linda de Haan, Anna van Praag, Gonneke Huizing, Sanne Rooseboom, Charlotte Doornhein, Annemarie van den Brink, Hanneke de Jong, Marlies Slegers, Li Lefébure, Manon Sikkell, Annejoke Smids, Corien Oranje, Tialda Hoogeveen, Saskia van der Wiel, Arend van Dam.

Achterste rijen v.l.n.r.: Eus Roovers, Annemarie Bon, Pieter Koolwijk, Marlies Verhelst, Bies van Ede, Henna Goudzand, Maren Stoffels, Wieke van Oordt, Lydia Rood, Ineke Mahieu, Fabien van der Ham, Claudia Jong, Anneke Scholtens, Anke Kranendonk, Peter Vervloed, Simone Arts, Selma Noort, Derk Visser, Jorgen Hofmans, Anja Vereijken, Ruben Prins, Marcel van Driel.

Niet op deze foto: Rian Visser, Maranke Rinck en Kate Schlingemann.

FINANCIËEL

VERGROTEN DRAAGVLAK

Onze opbrengsten groeiden het afgelopen schooljaar met 18 procent ten opzichte van schooljaar 2016 - 2017. Het kwantitatieve bereik van ons halfjaarprogramma (50 scholen) consolideerden wij om de kosten beheersbaar te houden. Daartegenover stonden belangrijke investeringen in modulair aanbod en het platform (de online omgeving). Daarnaast hebben we geïnvesteerd in het aangaan of uitbouwen van strategische samenwerkingen en allianties.

INKOMSTEN

Met financiële bijdragen van 39 externe financiers, waarvan 18 nieuwe, bekostigden we onze ambities. Opnieuw een breder draagvlak voor onze activiteiten dan het jaar ervoor, toen wij van 33 verschillende financiers bijdragen ontvingen.

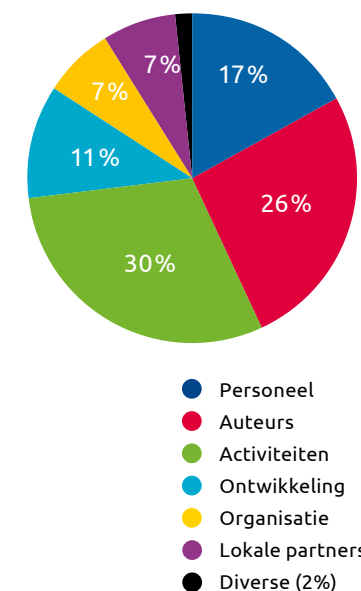
Onze zeven lokale en regionale partners (zes bibliotheekorganisaties en het Kinderboekenmuseum) en verschillende lokale bibliotheken zorgen voor aansluiting op lokale/regionale wensen en voor lokale/regionale inbedding. Onze partners leverden ook deze editie weer royale bijdragen in natura. Bijna 90 procent van de uren die zij aan het halfjaarprogramma besteedden financierden zij met eigen middelen. Met de uren van deze partners is ruim 7 procent van onze totale uitgaven gemoeid. De bijdragen van onze 46 partners en financiers bestonden voor bijna 60 procent uit meerjarige donaties. Tweederde deel betrof lokale financiers en één derde landelijke financiers. Nieuwe financiers dit schooljaar waren onder andere de gemeente Schiedam, het Sint Laurensfonds, Fonds 1818, de Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe en het Elisabeth Strouven Fonds.

UITGAVEN

Door de groei van ons bereik werd opnieuw een substantieel deel (ruim 316.000 euro; meer dan 26 procent van de begroting) van onze activiteitenlasten aangewend voor de honoraria van onze Schoolschrijvers. Zij vormen de kern van ons aanbod en zijn van onschatbare waarde. Ongeveer 23 procent van onze uitgaven besteedden wij aan personeels- en organisatiekosten. De verhouding tussen de beheerslasten en activiteitenlasten blijft hierdoor kleiner dan 1:3. Onze doelmatige wijze van werken ligt hieraan ten grondslag.

Investerings

De investering in ons Lab (productontwikkeling & onderzoek) bedroeg € 136.645, ruim 11 procent van de totale uitgaven. Wij willen jaarlijks rond de tien procent van het budget voor innovatie en onderzoek reserveren. Zodoende kunnen wij maximaal blijven aansluiten bij (ICT-)ontwikkelingen en bij de behoeftes van scholen.

Uitgaven De Schoolschrijver 2017 - 2018

FINANCIERINGSTRATEGIE

Een uitgebalanceerde financieringsmix

Om onze missie, doelstellingen en activiteiten ook op langere termijn te kunnen blijven realiseren, streven we naar een uitgebalanceerde financieringsmix. Deze kent een goede verhouding tussen directe en indirecte inkomsten; privaat en publiek, geoormerkt en ongeoormerkt, kort en lang geld. Oftewel (structurele) subsidie naast directe inkomsten, aangevuld met externe financiering afkomstig van private fondsen, bedrijfsleven en particuliere gevers. Om duurzaam verandering teweeg te brengen, streven we naar continuïteit van onze bedrijfsvoering door minder afhankelijkheid van (volatiele) externe financiering en meer zelfstandigheid. Zo haalden wij in 2017 - 2018 op onze totale inkomsten al bijna 10 procent aan directe omzet uit de onderwijsmarkt (halfjaarprogramma en modulair aanbod). Dit is ruim 30 procent meer dan in schooljaar 2016 - 2017. De directe operationele kosten, zoals onderhoud en hosting van het online platform, worden nu al gedekt door de inkomsten van het aanbod. Met de inkomsten uit de markt reduceren wij niet alleen de afhankelijkheid van externe financiers, tegelijkertijd beschikken we ook over meer ongeoormerkt en dus vrij te besteden geld dat ten goede komt aan het realiseren van onze missie.

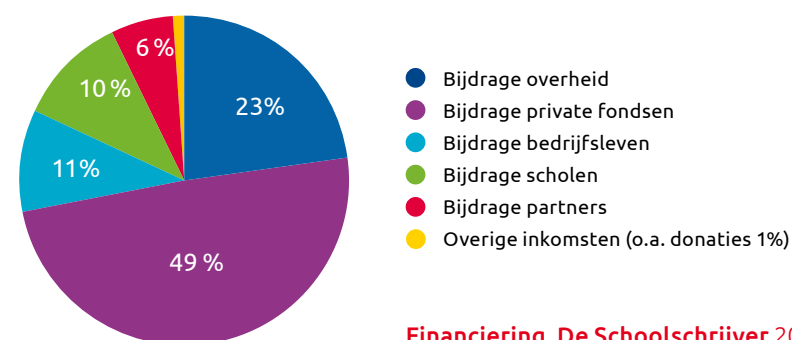
Groei draagvlak

In 2017 - 2018 bedroeg het aandeel van private fondsen in de financiering bijna 50 procent, namelijk 607.650 euro. Het aandeel van private fondsen brengen we de komende jaren beter in balans met de inkomsten uit andere bronnen. Maar we zijn vanzelfsprekend zeer verheugd dat we zo veel draagvlak genereren voor onze missie en de activiteiten die daaruit voortvloeien. De financiering vanuit het bedrijfsleven (in schooljaar 2017 - 2018 meer dan 10 procent) neemt gestaag toe door het sluiten van partnerschappen met bedrijven. Wij bieden het bedrijfsleven de kans om hun maatschappelijke betrokkenheid in de praktijk te brengen. Financiering door het bedrijfsleven richt zich met name op het Lab. De financiering van ons halfjaarprogramma werven wij zoveel mogelijk lokaal en regionaal, namelijk daar waar de activiteiten plaatshebben.

Particulieren

We willen meer gericht beleid voeren om particulieren, inclusief grote gevers, aan ons te binden. We zijn gestart met het opzetten van een geefcarroussel. Dit is een in de Verenigde Staten ontwikkelde methode en betreft een reeks van kleinschalige kennismakingsbijeenkomsten waarop nieuwe potentiële gevers worden verwelkomd en bestaande gevers dan wel eerdere deelnemers hun eigen relaties uitnodigen. Naast geld kunnen deze gevers hun kennis en netwerk beschikbaar stellen en zeer waardevolle ambassadeurs van De Schoolschrijver worden.

Financiering De Schoolschrijver 2017 - 2018

Opbouw eigen vermogen

Wij sloten ons academisch boekjaar 2017 - 2018 wederom met een batig saldo af en beschikken inmiddels over een bescheiden vermogenspositie. Als gevolg van de editie-financiering door het bedrijfsleven, fondsen en subsidiënten, is vermogensopbouw in slechts beperkte mate mogelijk. Daarbij staan sommige financiers het aanhouden van vermogen niet of slechts in zeer beperkte mate toe. De verhouding tussen de groeiende omvang van de begroting enerzijds en de omvang van onze kaspositie en het eigen vermogen anderzijds maakt ons in zekere zin kwetsbaar. Wij bieden deze ontwikkeling het hoofd door het gestaag blijven opbouwen van het eigen vermogen en de continuïteitsreserve. Het is van belang dat wij ten minste een weerstandsvermogen van enige omvang opbouwen, zodat we bij een tegenvallende fondsenwerving continuïteit van onze organisatie en daarmee onze activiteiten kunnen bewerkstelligen.

FINANCIERS

De Schoolschrijver wordt mede mogelijk gemaakt door:

Financiers schooljaar 2017 - 2018

ABN AMRO Foundation, Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK), Burgerweeshuis Haarlem, Cultuurfonds Eindhoven, De Versterking, Elisabeth Strouven Fonds, Fonds 1818, Fonds 21, Fonds Schiedam Vlaardingen e.o., Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe, Gemeente Schiedam, Henriëtte Fonds, Het Amsterdamsche Fonds, IMC Goede doel, ING Nederland Fonds, Janivo stichting, Kinderfonds van Dusseldorp, Levi Lassen, Lokaal Leefbaarheid, Madurodam Kinderfonds, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Mundo Crastino Meliori, Nieuwe Stads Weeshuis Leeuwarden, Prins Bernhard Cultuur Fonds, Pro Juventute Steunstichting 's-Gravenhage, Provincie Friesland, Simke Kloostermanstichting, Sint Laurensfonds, Steunfonds Amsterdam, Talud, Thomas van Villanova, Van der Mandele, Volkskracht – Van Leeuwen Lignac, VriendenLoterij, VSBfonds, Weeshuis Doopsgezinden, Zabawas en Zonnige Jeugd.

Lokale partners van De Schoolschrijver

Buiten Amsterdam werkt De Schoolschrijver met regionale en lokale partners. Dit schooljaar zijn dat Biblionet Groningen, Bibliotheekservice Fryslân, Bibliotheek Rotterdam, Bibliotheek Schiedam, Cubiss (Noord-Brabant en Limburg), Kinderboekenmuseum en de lokale bibliotheken in de provincies Friesland, Groningen, Limburg en Noord-Brabant.

Wij bedanken ook ...

Abdelkader Benali, De Schrijverscentrale, De VoorleesExpress, Erik van Muiswinkel, Het ABC, Kidsweek, LKCA, Mocca, Nederlandse Boekenbon B.V., Openbare Bibliotheek Amsterdam, Stadsschouwburg Amsterdam, Stichting Lezen / Kunst van Lezen, Stichting Lezen & Schrijven, Uitgeverij Leopold en vele anderen.

WOORD VAN HET BESTUUR

Bijna wekelijks passeer ik enkele keren de Lindengracht in Amsterdam waar op de hoek met de Brouwersgracht een beeld staat van Theo Thijssen: een kind zit voorovergebogen in een schoolbank te schrijven en Thijssen kijkt over de schouder van het kind mee. Is het *Kees de Jongen* of *Het grijze kind*? Het is de maker van deze stille getuigenis Hans Bayens, gelukt in dit eenvoudige tafereeltje te verbeelden wat de essentie is. Het kind staat centraal, de gestalte van Thijssen bemoedigt en beschermt het. En iedere keer weet ik mij schatplichtig aan die talloze leerkrachten die in de geest van Thijssen baanbrekend werk hebben verricht waar wij voor een belangrijk deel onze huidige welvaart en onze open samenleving aan hebben te danken.

Het zal zeker geen toeval zijn dat de belangrijkste Nederlandse prijs voor Kinder- en Jeugdliteratuur naar Theo Thijssen is vernoemd. Leren lezen en schrijven en kinderliteratuur is een vruchtbaar verbond. Nog eens bevestigd toen onze stichting De Schoolschrijver als de Nederlandse inzending werd voorgedragen voor de Astrid Lindgren Memorial Award 2018 (in de wandeling de kleine Nobelprijs genoemd) met als motivatie: *'a major innovation in the Dutch (and perhaps worldwide) landscape of promoting literacy and reading among children.'*

De Schoolschrijver ontwikkelt juist de programma's waar die verbinding tussen verbeelding, emotie en taal de leidende gedachte achter is. Kinderboekenschrijvers zijn als geen ander in staat kinderen te helpen woorden te vinden voor wat hen bezighoudt. Hun fantasie en belevingswereld te prikkelen en uit te dagen daar in taal vorm aan te geven. Daarmee ontstaat een vruchtbare voedingsbodem om zich te kunnen ontplooiën tot mondige, nieuwsgierige kinderen en volwassenen met zelfvertrouwen. De reacties van de scholen waar we actief zijn, zijn altijd weer hartverwarmend en de evaluaties bevestigen hoe effectief onze *structurele* aanpak is. De in 2017 - 2018 ontwikkelde maandprogramma's zijn vanuit dezelfde principes tot stand gekomen en bouwen erop voort.

Het belang van taalsterk zijn is nu niet minder dan ten tijde van Theo Thijssen, zeker niet. Deelnemen en kunnen bijdragen aan een open samenleving als de onze, stelt stevige eisen aan je begrip en taalvaardigheid. De 'dynamiek van verandering' in het onderwijs, op de arbeidsmarkt, in het sociale domein vraagt veel om te midden daarvan je plaats te verwerven. Alles is taal, communicatie, inlevingsvermogen.

Hoe teleurstellend en alarmerend is in dat licht dat in het rapport *De staat van het Onderwijs 2018* wordt vastgesteld dat het aantal taalzwakke leerlingen dat het basisonderwijs verlaat weer is toegenomen en dat Nederland qua niveau van leesvaardigheid uit de internationale top is verdwenen. Het is onze overtuiging dat je met de ontwikkeling van taalvaardigheid niet vroeg genoeg kunt beginnen. In het voortgezet onderwijs valt een achterstand nauwelijks nog in te halen.

In januari 2019 start de negende editie van ons halfjaarprogramma en het hele schooljaar zijn maandprogramma's inclusief

ondersteuningsmateriaal online beschikbaar via ons platform. Als bestuur zijn wij zeer gelukkig hoe De Schoolschrijver zich ontwikkelt. Van de pioniersfase op weg naar een professionele solide organisatie, maar nog even bevlogen en ambitieus. Wij zijn onze financiers uit het publieke en private domein alsmede uit het bedrijfsleven zeer erkentelijk voor hun steun.

Namens het bestuur,
Pieter de Jong, voorzitter

Goed bestuur

Stichting De Schoolschrijver heeft een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur. Het bestuursmodel van stichting De Schoolschrijver is het voorwaardenscheppend bestuur. Het bestuur en de directie zijn gezamenlijk belast met de beleidsvorming. Voor de uitvoering van het beleid is de directie verantwoordelijk en de beleidstoetsing is de taak van het bestuur.

Het bestuur vergaderde in de verslagperiode vijf maal. Naast de gebruikelijke onderwerpen als begroting en rapportages is de nodige aandacht besteed aan de ontwikkeling van het digitale platform, zowel inhoudelijk

als financieel, en aan de governance. Dat laatste heeft geleid tot formulering van nieuwe bestuursprofielen en verheldering van het samenspel tussen toezicht, bestuur en uitvoering. Het bestuur vergaderde eenmaal afzonderlijk over het eigen functioneren. De operationele en bedrijfseconomische risico's werden door het bestuur onderzocht door middel van een interne risicoanalyse en een externe audit door de accountant, Maas Accountants in Den Haag.

Het bestuur onderschrijft de uitgangspunten van de Governance Code Cultuur en ziet toe op de naleving ervan.

SAMENSTELLING BESTUUR

Op 31 augustus 2018 bestond het bestuur van stichting De Schoolschrijver uit:

Pieter de Jong Voorzitter

Voormalig algemeen directeur van WPG Uitgevers. Momenteel actief als zelfstandig adviseur en executive coach.
Lid sinds 10 februari 2016, herkiesbaar: ja

Mark Fuchs Penningmeester

Financieringsspecialist werkzaam bij Van Lanschot Bankiers en bestuurlijk betrokken bij een aantal culturele instellingen.
Lid sinds 5 mei 2014, herkiesbaar: nee

Jochem Streefkerk Secretaris

Onderwijsjurist bij Van Doorne Advocaten, Notarissen & Fiscalisten. Daarnaast is hij politiek actief en werkzaam in het hoger onderwijs.
Lid sinds 27 september 2016, herkiesbaar: ja

Rob van Schaik Bestuurslid

Oud-bankier bij Fortis Bank, MeesPierson en Banque Nationale de Paris. Thans is hij consultant bij Axon Advies.
Lid sinds 10 februari 2014, herkiesbaar: nee

Judith Boerma Bestuurslid tot 1 februari 2018

Manager Licensing & Brands bij Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv (bezoldigd). Zij trad terug als bestuurslid vanwege een nieuwe functie.

VOORUITBLIK

Ook komend schooljaar zetten we ons in om nog meer kinderen taalsterk te maken en onze maatschappelijke impact verder te vergroten.

Meer bereik, grotere toegankelijkheid

We ontwikkelen nieuwe maandprogramma's, zodat er voor scholen altijd keuze is. Scholen kunnen bovendien kiezen of zij een maandprogramma willen volgen met of zonder live schrijver, afhankelijk van het budget van de school. Met deze keuzemogelijkheid vergroten we de toegankelijkheid van ons aanbod.

Onze Academie-trainingen ontwikkelen we verder op basis van behoeftes van scholen en we leiden nieuwe Schoolschrijvers op om de trainingen te kunnen geven. Ook ontwikkelen we een training speciaal voor de leescoördinator van basisscholen en voor professionals die met nieuwkomerskinderen werken.

Meer ouderbetrokkenheid, meer resultaat

Als kinderen en ouders thuis actief met lezen en schrijven bezig zijn, versterkt dit onze aanpak. Komend jaar zetten we daarom nog sterker in op ouderbetrokkenheid.

Meer meten, meer weten

Vanaf de oprichting laat De Schoolschrijver onafhankelijk onderzoek doen en meten we zelf de resultaten van onze activiteiten. Ons nieuwe modulaire aanbod wordt al mondeling en schriftelijk geëvalueerd; komend jaar starten we een onafhankelijk effectenonderzoek in samenwerking met een universiteit. Ook laten we een impactanalyse uitvoeren met betrekking tot onze maatschappelijk toegevoegde waarde.

Meer innovatie, maximale aansluiting

We blijven ons op innovatieve wijze ontwikkelen, zodat we maximaal aansluiten bij behoeftes van scholen. Dat doen we door slim en creatief gebruik te maken van ICT-mogelijkheden voor onze programma's. Daarnaast maken we een volgende stap in het onderzoeken van mogelijkheden van een gepersonaliseerde leeromgeving voor kinderen bij het programma *het Schrijfkamertje*. En we zetten in op verdere automatisering van onze bedrijfsprocessen.

Meer samenwerken, meer impact

Door bestaande samenwerkingen te versterken en nieuwe relaties aan te gaan, vergroten we ons bereik en onze impact. Daar waar kan versterken we onze samenwerking met bibliotheken, de Bibliotheek op school, Stichting Lezen / Kunst van lezen en andere relevante maatschappelijke en culturele organisaties.

Meer diversificatie, steviger basis

Om onze financieringsmix te verbreden betrekken we bedrijven en particulieren nauwer bij De Schoolschrijver, onder andere met onze geefcarroussel. Met de verkoop van onze programma's nemen de inkomsten uit de scholenmarkt toe. We zijn ontzettend blij met al onze financiers die ook komend schooljaar De Schoolschrijver weer steunen in het realiseren van onze missie.

IN DE MEDIA

De Schoolschrijver heeft dit jaar opnieuw de nodige media-aandacht gegenereerd van lokale tot landelijke pers. Zowel in de Volkskrant als in NRC Handelsblad verscheen een paginagroot artikel over De Schoolschrijver. In Het Parool verscheen een interview met Schoolschrijver Lydia Rood en Schoolschrijver-leerling Jason over hun boek. Vrijwel alle regionale dagbladen bezochten een deelnemende school van het halfjaarprogramma (Leeuwarder Courant, Dagblad van het Noorden, Eindhovens Dagblad, De Limburger, Leidsch Dagblad, en de Rotterdamse kinderkrant Jong010). De onderwijsbladen Praxis Bulletin en De Nieuwe Leraar schreven een uitgebreid artikel over De Schoolschrijver. Door diverse vakmedia werden onze persberichten online geplaatst.

Bereik print: 2 miljoen lezers.

DE SCHOOLSCHRIJVER OP RTV

Het halfjaarprogramma van De Schoolschrijver leeft lokaal en regionaal. Reporters van RTV bezochten klassen en Schoolschrijvers werden uitgenodigd in TV-studio's (L1, Stadsomroep Schiedam). Ook tijdens de Maand kwam een reporter live in een klas om de ervaringen van leerkracht en leerlingen te delen met de luisteraars.

Totaal bereikten we 400.000 luisteraars en kijkers.

SOCIALE MEDIA & NIEUWSBRIEVEN

Tijdens het halfjaarprogramma verschijnt er dagelijks op de socialemediakanalen van onze vijftig Schoolschrijvers wel een tweet of post. Ze delen hun eigen unieke, enthousiasmerende ervaringen. Ook scholen, partners en relaties posten en delen (pers)berichten via hun sociale media en communicatiekanalen over ons.

Met elkaar bereikten we meer dan 100.000 mensen.

We communiceren zelf via onze sociale media, website, nieuwsbrieven, mailings en persberichten.

Een selectie uit de media in schooljaar 2017 - 2018

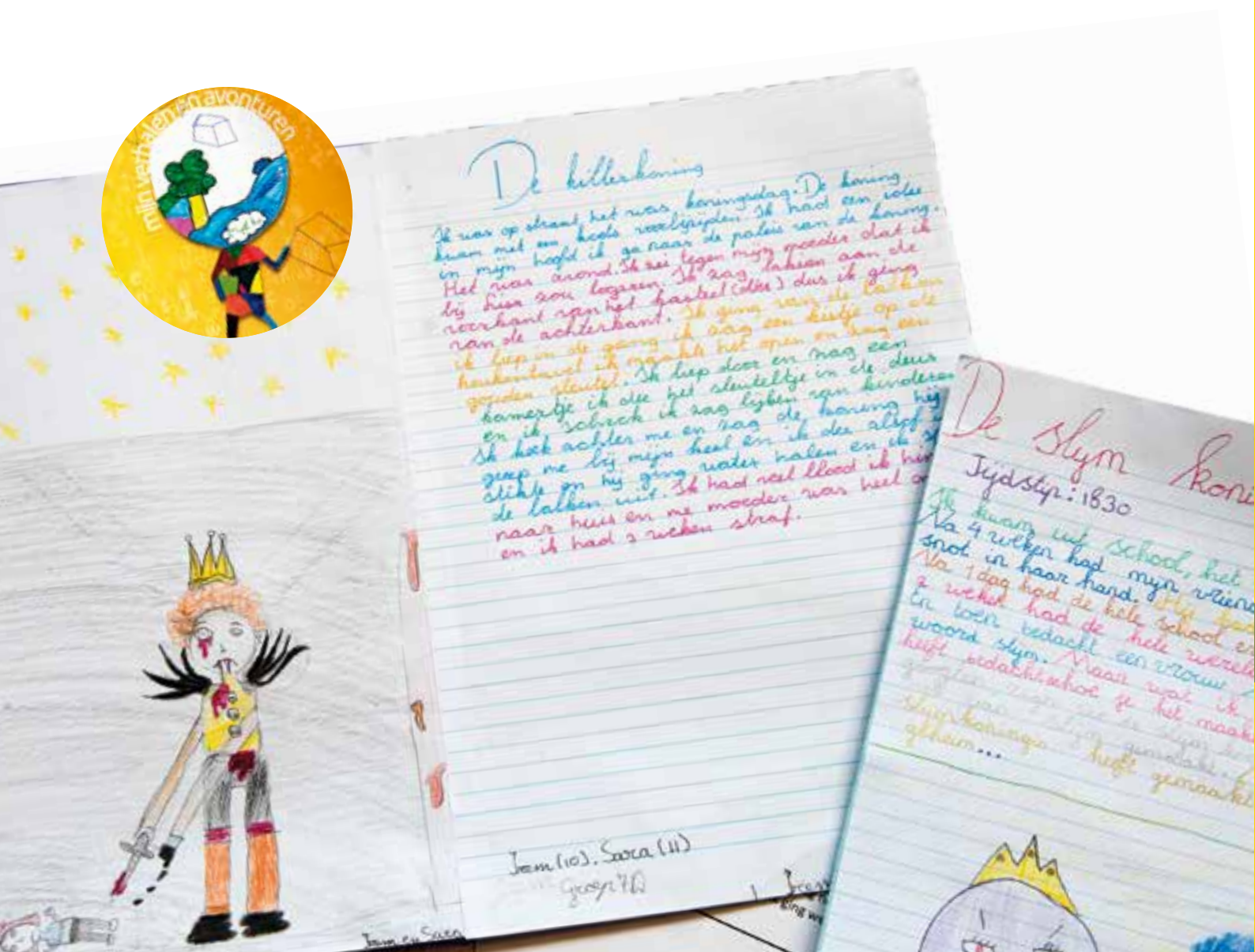

Volg ons

'De lessen nodigen uit tot schrijven. Na afloop heb ik handvatten gekregen om op een motiverende manier met schrijflessen om te gaan.'

Leerkracht Laura,
openbare basisschool Oetkomst, Kolham

COLOFON

Tekst

De Schoolschrijver en de Schoolschrijvers
(Eind)redactie: Martijn Tamboer (HNTB)

Fotografie

Chris van Houts (foto pagina's
4, 5, 7, 8, 9, 13, 14, 18, 25, 26, 28, 30, 32, 34, 40)
Mats van Soolingen (foto pag. 3)
Barbara van Rijn Bluet (foto pag. 13)
Saskia Cloo-Hartsema (foto pag. 17)
Alle kinderen op de foto's namen deel aan
De Schoolschrijver

Ontwerp en infographics

DPid Amsterdam
Dirk Pieter van Walsum & Claar Delfsma

© stichting De Schoolschrijver 2018 Amsterdam
Aan de inhoud van dit jaarverslag kunnen geen
rechten worden ontleend.

CONTACTINFORMATIE

Stichting De Schoolschrijver

WG-Plein 104, 1054 SC Amsterdam
T: 020 - 8463069
E: info@deschoolschrijver.nl
Kamer van Koophandel nummer 34377055

STEUN ONS

Ten name van stichting De Schoolschrijver
IBAN NL94 RABO 0156 8853 87

VOLG ONS

f t y i in
www.deschoolschrijver.nl

www.deschoolschrijver.nl

De Schoolschrijver stimuleert met haar unieke en duurzame aanpak de geletterdheid van kinderen en brengt leesplezier, creatief schrijven en taalvaardigheid bijeen. Lees- en schrijfvaardigheid gaan ons allemaal aan: ze zijn van wezenlijk belang voor je persoonlijke ontplooiing, voor onderwijskansen en maatschappelijk succes.